

ولادیمیر مایاکوفسکی (۱۸۹۳–۱۹۳۰) در سال ۱۹۱۳ به هنگام بازگشت از ساراتف به مسکو عاشق ماریا دنیسووا می‌شود و برای آنکه عشق خود را به ماریا که در همان کوبه قطار سفر می‌کرد بیان کند، این‌ شعر را برایش می‌سراید: «اگر بخواید / تن رها می‌کنم / همانند آسمان/ رنگ در رنگ/ اگر می‌خواهید/ حتی از نرم نرم‌تر/ می‌شوم/ مرد/ نه/ ابری شلوارپوش می‌شوم.» اگرچه ماجرای عشق و عاشقی مایاکوفسکی یک هفته‌ای بیشتر دوام نمی‌آورد اما بعد از هجده ماه از این عشق کوتاه، شعری بلند به دنیا می‌آید با عنوان «ابر شلوارپوش». به نظر مایاکوفسکی «شعر از جایی آغاز می‌شود که غرضی است و تمایلی و آهنگی»^۱ تا شاعر چون رزمه‌ای از میان شعرهای خویش بگذرد. ایلیا ارنبورگ، نویسنده فرانسوی روس تبار گفته بود مایاکوفسکی شگفت‌زده‌اش می‌کند. به‌راستی نیز مایاکوفسکی پرشگفتی بود زیرا می‌خواست زندگی‌اش را بسراید و آن را به شعر بدل کند؛ در ۱۲ سالگی تفنگ پدرش را می‌دزد و آن را به انقلابیون می‌رساند تا در تحقّق انقلاب ۱۹۰۵ موفق شوند. بعد از مرگ پدر در ۱۹۰۶ با مادر و خواهرش به مسکو می‌رود، آنگاه به بلشویک‌ها می‌پیوندد و سال بعد به جرم همدستی در فرار زنان زندانی به زندان می‌افتد. در آنجا اما فرصت می‌یابد تا به مطالعه آثار کلاسیک ادبیات و به‌ویژه ادبیات روسیه بپردازد. ماحصل زندگی مایاکوفسکی در آستانه بیست‌سالگی چنین است: «سه بازداشت، بیش از یک سال زندانی سیاسی، زدگی از شعر و تلاش برای نقاشی… و ناگهان برخوردی با داوید بورلیک در مدرسه هنرهای زیبای مسکو، برخوردی که اندکی بعد، در گریز مشترکشان از اجرای جزیره اموات از آثار راخمانینوف و ملال صوتی موسیقی رسمی، آن دو را به درددل‌گفتن به خشم و ابراز ملال از همه هنر کلاسیک می‌کشاند.»^۲

ملال از هنر کلاسیک را که در ملال از کلاسیک‌ها نمود می‌یابد می‌توان به‌نوعی بی‌زاری از کهنگی تلقی کرد. این ملال و بی‌زاری خود را در بروز فوتوریسم یا آینده‌گرایی نشان می‌دهد، «مکتبی که می‌خواست با ساختن واژه‌های نو و بهره‌گیری از جادوی آواها، در زبان شعر انقلاب کند.»^۳ عنوان نخستین مانیفست فوتوریسم «سیلی برگوش ذوق عامه»^۴ است. مایاکوفسکی از جمله امضانندگانِش بود. در عالم شعر و ادبیات فوتوریست‌ها می‌خواستند با خارج‌کردن کلاسیک‌های باشکوه همچون بایرون، پوشکین، داستایفسکی، تولستوی و… از کشتی زندگی معاصر فی‌الواقع طرحی نو درافکنند. فوتوریسم نیز برای مایاکوفسکی درعین‌حال وسیله‌ای بود که می‌خواست با آن شعری تازه بسراید و یا چنان‌که می‌گفت در شعر انقلاب کند. اما آنچه مایاکوفسکی را به سرودن شعر می‌کشاند، دردی ملموس و واقعیتی مشخص بود که نه در استعاره می‌گنجید و نه در مقیاس فضیلت‌های یونانی و نه در شکوهمندی کلاسیک، بلکه واقعیت

شکل‌های زندگی: به بهانه درگذشت مدیا کاشیگر (۱۳۳۵–۱۳۹۶)

چگونه می‌توان شعر ساخت؟

مشخص نزد مایاکوفسکی، گذشته از جنبه‌های عشقی زندگی‌اش، غریو ناخودآگاه جامعه‌ای بود که شاعر با حساسیت‌های ویژه خویش گمان می‌کرد که در حال انفجار است که فی‌الواقع نیز در حال انفجار بود. از آن پس زبان شاعر شکلی دیگر به خود می‌گیرد و لاجرم مهبای تغییر کیفی یا انقلاب در زبان شعر می‌شود: کنایه به جای استعاره می‌شیند، بیشتر دال‌ها خود دال‌هایند. صریح، رک، پرنده که اگرچه طنز آن سراسر شعر را به بازی می‌گیرد اما تمامی تلاش شاعر آن می‌شود که شعرش شوهمند نشود و زبان تند و تیزش به سوی حماسه میل نکند. شاعر فوتوریست با هر شکوهی که کلاسیک‌ها و گذشته را تداعی می‌کند مخالف است. «مرا چه کار با فاوست / با خرامیدنش بر پارکت/ آسمان/ دست در دست مفیستو / سوار بر موشک آتش‌بازی/ من میخ کفشم/ از هر تازدی گوته/ درناک‌تر است.»^۵ بدین‌سان زبان شعر مایاکوفسکی شدیداً محاوره‌ای می‌شود و لحن زبان عادی و گفت‌وگو به خود می‌گیرد. شاعر همچنین تصویرپردازی‌های نو می‌آفریند و وزن و ریتم و طَبین تازه به آنها می‌دهد.

واژه «ساختن» در مایاکوفسکی اهمیتی مرکزی دارد. ساختن را می‌توان به معنای «صنعت» و «مهندسی» نیز در نظر گرفت. این واژه‌ها آن‌گاه بهتر درک می‌شوند که به ایده‌های فوتوریستی مایاکوفسکی پیوند می‌خورند. از نظر مایاکوفسکی شعر نیز نوعی صنعت و حتی پیچیده‌ترین آن است: «شعر صنعت است، دشوارترین صنعت‌ها، پیچیده‌ترین صنعت‌ها اما با این همه صنعت.»^۶ انقلاب نیز از نظر مایاکوفسکی برخلاف تصور مسیانیکی بنیامین از انقلاب فی‌الواقع نوعی صنعت است که می‌توان آن را ساخت و به تعبیری دقیق‌تر طراحی – مهندسی – کرد. انقلاب از نظر بنیامین به‌نوعی در جهت کشف عناصر اسطوره‌ای گذشته برمی‌آید تا آن را به تاریخ تبدیل کند. زیرا با برگردن عناصر اسطوره‌ای در گذشته – کلاسیک‌ها – می‌توان به جنبش تاریخی بحران، همچون فورانی رستاخیزگونه، شتاب بخشید. درحالی‌که با نگاه فوتوریستی مایاکوفسکی ساختن دنیایی نو به مدد پیچ، پول، ماشین، رادیو و هر تکنولوژی پیشرفته‌ای میسرتر است.

درباره نمایشنامه «آن سوی آینه» فلوریان زلِر

در جست‌وجوی آن لغت «غایب»

رحمان سهندی

خود- بلنذبند- حرف‌زدن با به عبارت بهتر درکوشی بلند حرف‌زدن (soliloquy) است. می‌گوی، «با خودم حرف می‌زنم، اما آنچه به‌راستی می‌گوی «به آن‌سوی آینه می‌نگرم» است.

۳ ماشادو د آسیس در رمان «دُن کاسمورو» از زبان شخصیت اصلی می‌گوید: «من هم دلم می‌خواست حرفی بزنم تا احساساتم را مخفی کنم».^۱ در نمایشنامه، چنین سازوکارب کتاب (با تفاوت در مقیاس مخفی‌کردن احساسات، به‌صورت تمهیدی مؤثر به کار رفته است، او در وضعیتی از زندگی‌اش به سر می‌برد که برای فاش‌نشدن آن‌چه می‌پروراند باید حرف بزند، و طره‌ای که چنان‌چه جز این نکند، رسوا خواهد شد. اما نتیجه‌ی ناتوانی در حرف‌زدن: «این‌بود که چند کلمه‌ای از توی دلم بیرون کشیدم و کلمات هم به‌موقع حاضر شدند اما جوری سکندری رفتند و روی هم افتادند که دهانم را پر کردند و هیچ کدام نتوانست از آن تو بیرون بیاید».^۲ باین‌همه، آن‌سوی «حرف‌زدن برای مخفی‌کردن احساسات» آن جایی از نمایشنامه است که ناگهان دنیل می‌گوید: «خدایا من چی دارم می‌کم» (آن سکوت اجباری و دین رواجی اجباری‌تر).

ازاین‌رو، هر دو وضعیت در نمایش (حرف‌زدن و حرف‌زدن) تلاشی است برای عمل رویا. دیگر موضوع: «موضوع رویا نیست، بلکه تلاش من برای این‌که ببینم آیا می‌شود دوباره به خواب بروم و بقیه‌ی رویا را ببینم»^۳ است. درنتیجه: «یکی از کارکردهای آدم این است که چشم‌هایش را ببندد و همین‌طور بسته نگه دارد تا ببیند آیا می‌تواند در شب کهن‌سالی رویایی را ادامه بدهد که در شب جوانی نیمه‌کاره مانده»^۴ (رک: پرده‌ی آخر نمایشنامه).

ادبیات

«روایهای خودم/ در آن برآمد، جان گرفت/ مبارزه/ برای ساختن/ به جای سبک/ محاسبه جدی/ پیچ و پول.»^۵ مایاکوفسکی میان رشد تکنولوژی و گسترش انقلابات همواره رابطه‌ای مستقیم پیدا می‌کند. از نظر مایاکوفسکی، سوسیالیسم برآمده از انقلاب اکتر نیز به‌واقع نوعی صنعت جدید است که به وسیله طراحی امکان تحقق پیدا کرد. مایاکوفسکی در سوسیالیسم بنای ساختمانی نو را می‌بیند که یکسره در سیطره ایده فوتوریستی است. مایاکوفسکی با این ایده خود انقلاب را از همان ابتدا می‌فهمد. «…مایاکوفسکی انقلاب را از همان اول فهمید و قبول کرد، ساختمان جامعه سوسیالیستی فقط شگفت‌زده‌اش نمی‌کرد. یکسره درگیر این ساختمان بود.»^۶ درباره عباراتی همچون «ساختمان سوسیالیسم»، «بنای نوین سوسیالیسم» که تا دهه‌ها بعد از انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ به عباراتی رسمی در پروپاگاندای دولت‌های سوسیالیستی بدل شده بود می‌توان تاملی جدی کرد.^۷

این عبارات اگرچه اشاره به شکل گرفتن دنیای جدید و یا ساختمانی نوین می‌کند که ماهیتاً با دنیای گذشته تفاوت دارد اما به یک تعبیر می‌توان در عباراتی این‌چنین ردپای فوتوریست‌ها و در راس آنها، شاعر فوتوریست روسی، مایاکوفسکی، را مشاهده کرد.^{۸۸} به زندگی مایاکوفسکی بازگردیم. مایاکوفسکی پرشگفتی، او که می‌خواست زندگی‌اش را بسراید. اما سرودن زندگی به صورت شعر- تحقیق این ایده رمانتیک- چندان کار ساده‌ای نبود. باین‌حال یک زندگی هرچقدر روزمره و به تعبیر فوتوریستی هرچقدر کهنه، چه‌با با مرکی متفاوت بتوان آن را به شعری بدل کرد. خودکشی وی در ۳۷ سالگی آخرین شعری بود که مایاکوفسکی سرود.^{۸۸۸} شاید مرگ – خودکشی- مایاکوفسکی پاسخی باشد به اینکه چگونه می‌توان شعر ساخت؟ «اما من / خودم/ خودم را در پی‌نوشت‌ها:

✱ اگرچه فوتوریسم در ادبیات ظهور پیدا کرد اما فوتوریسم در عرصه سیاست و اقتصاد خود بحثی جداگانه است، بسیاری سیاست‌های دولت برآمده از انقلاب اکتر را سیاستی فوتوریستی تلقی می‌کنند. به یک معنا سیاست جدید اقتصادی با عنوان نپ (Nep) با نگاهی فوتوریستی تدوین گردید تا در اقتصاد و سیاست طرحی نو افکنده شود.

✱ افلاطون در مدینه خود جایی برای شاعران در نظر نمی‌گیرد. این گفته افلاطون هنوز در خاطره‌ها مانده است که «شاعران بسیار دروغ می‌گویند.» باین‌حال شاعران در مقام غیب‌بین‌گاه از چنان قدرتی برخوردارند که آینده را پیشگویی کنند.
✱✱ «وایق عشق/ بر محره زندگی روزمره در هم شکست»، شعر به‌جامانده در کنار جسد مایاکوفسکی.
۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۷۷، ۳۷۸، ۳۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۸۶، ۳۸۷، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶، ۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۵، ۴۰۶، ۴۰۷، ۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۱۴، ۴۱۵، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۱۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۳۶، ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۵۶، ۴۵۷، ۴۵۸، ۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۸۹، ۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۴۹۸، ۴۹۹، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۸، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵، ۵۲۶، ۵۲۷، ۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۳۸، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۲، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶، ۵۴۷، ۵۴۸، ۵۴۹، ۵۵۰، ۵۵۱، ۵۵۲، ۵۵۳، ۵۵۴، ۵۵۵، ۵۵۶، ۵۵۷، ۵۵۸، ۵۵۹، ۵۶۰، ۵۶۱، ۵۶۲، ۵۶۳، ۵۶۴، ۵۶۵، ۵۶۶، ۵۶۷، ۵۶۸، ۵۶۹، ۵۷۰، ۵۷۱، ۵۷۲، ۵۷۳، ۵۷۴، ۵۷۵، ۵۷۶، ۵۷۷، ۵۷۸، ۵۷۹، ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۸۲، ۵۸۳، ۵۸۴، ۵۸۵، ۵۸۶، ۵۸۷، ۵۸۸، ۵۸۹، ۵۹۰، ۵۹۱، ۵۹۲، ۵۹۳، ۵۹۴، ۵۹۵، ۵۹۶، ۵۹۷، ۵۹۸، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۱، ۶۰۲، ۶۰۳، ۶۰۴، ۶۰۵، ۶۰۶، ۶۰۷، ۶۰۸، ۶۰۹، ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹، ۶۲۰، ۶۲۱، ۶۲۲، ۶۲۳، ۶۲۴، ۶۲۵، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴، ۶۳۵، ۶۳۶، ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۳۹، ۶۴۰، ۶۴۱، ۶۴۲، ۶۴۳، ۶۴۴، ۶۴۵، ۶۴۶، ۶۴۷، ۶۴۸، ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۲، ۶۵۳، ۶۵۴، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۵۷، ۶۵۸، ۶۵۹، ۶۶۰، ۶۶۱، ۶۶۲، ۶۶۳، ۶۶۴، ۶۶۵، ۶۶۶، ۶۶۷، ۶۶۸، ۶۶۹، ۶۷۰، ۶۷۱، ۶۷۲، ۶۷۳، ۶۷۴، ۶۷۵، ۶۷۶، ۶۷۷، ۶۷۸، ۶۷۹، ۶۸۰، ۶۸۱، ۶۸۲، ۶۸۳، ۶۸۴، ۶۸۵، ۶۸۶، ۶۸۷، ۶۸۸، ۶۸۹، ۶۹۰، ۶۹۱، ۶۹۲، ۶۹۳، ۶۹۴، ۶۹۵، ۶۹۶، ۶۹۷، ۶۹۸، ۶۹۹، ۷۰۰، ۷۰۱، ۷۰۲، ۷۰۳، ۷۰۴، ۷۰۵، ۷۰۶، ۷۰۷، ۷۰۸، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۱۲، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۱۵، ۷۱۶، ۷۱۷، ۷۱۸، ۷۱۹، ۷۲۰، ۷۲۱، ۷۲۲، ۷۲۳، ۷۲۴، ۷۲۵، ۷۲۶، ۷۲۷، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۳۰، ۷۳۱، ۷۳۲، ۷۳۳، ۷۳۴، ۷۳۵، ۷۳۶، ۷۳۷، ۷۳۸، ۷۳۹، ۷۴۰، ۷۴۱، ۷۴۲، ۷۴۳، ۷۴۴، ۷۴۵، ۷۴۶، ۷۴۷، ۷۴۸، ۷۴۹، ۷۵۰، ۷۵۱، ۷۵۲، ۷۵۳، ۷۵۴، ۷۵۵، ۷۵۶، ۷۵۷، ۷۵۸، ۷۵۹، ۷۶۰، ۷۶۱، ۷۶۲، ۷۶۳، ۷۶۴، ۷۶۵، ۷۶۶، ۷۶۷، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۰، ۷۷۱، ۷۷۲، ۷۷۳، ۷۷۴، ۷۷۵، ۷۷۶، ۷۷۷، ۷۷۸، ۷۷۹، ۷۸۰، ۷۸۱، ۷۸۲، ۷۸۳، ۷۸۴، ۷۸۵، ۷۸۶، ۷۸۷، ۷۸۸، ۷۸۹، ۷۹۰، ۷۹۱، ۷۹۲، ۷۹۳، ۷۹۴، ۷۹۵، ۷۹۶، ۷۹۷، ۷۹۸، ۷۹۹، ۸۰۰، ۸۰۱، ۸۰۲، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۰۵، ۸۰۶، ۸۰۷، ۸۰۸، ۸۰۹، ۸۱۰، ۸۱۱، ۸۱۲، ۸۱۳، ۸۱۴، ۸۱۵، ۸۱۶، ۸۱۷، ۸۱۸، ۸۱۹، ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۲، ۸۲۳، ۸۲۴، ۸۲۵، ۸۲۶، ۸۲۷، ۸۲۸، ۸۲۹، ۸۳۰، ۸۳۱، ۸۳۲، ۸۳۳، ۸۳۴، ۸۳۵، ۸۳۶، ۸۳۷، ۸۳۸، ۸۳۹، ۸۴۰، ۸۴۱، ۸۴۲، ۸۴۳، ۸۴۴، ۸۴۵، ۸۴۶، ۸۴۷، ۸۴۸، ۸۴۹، ۸۵۰، ۸۵۱، ۸۵۲، ۸۵۳، ۸۵۴، ۸۵۵، ۸۵۶، ۸۵۷، ۸۵۸، ۸۵۹، ۸۶۰، ۸۶۱، ۸۶۲، ۸۶۳، ۸۶۴، ۸۶۵، ۸۶۶، ۸۶۷، ۸۶۸، ۸۶۹، ۸۷۰، ۸۷۱، ۸۷۲، ۸۷۳، ۸۷۴، ۸۷۵، ۸۷۶، ۸۷۷، ۸۷۸، ۸۷۹، ۸۸۰، ۸۸۱، ۸۸۲، ۸۸۳، ۸۸۴، ۸۸۵، ۸۸۶، ۸۸۷، ۸۸۸، ۸۸۹، ۸۹۰، ۸۹۱، ۸۹۲، ۸۹۳، ۸۹۴، ۸۹۵، ۸۹۶، ۸۹۷، ۸۹۸، ۸۹۹، ۹۰۰، ۹۰۱، ۹۰۲، ۹۰۳، ۹۰۴، ۹۰۵، ۹۰۶، ۹۰۷، ۹۰۸، ۹۰۹، ۹۱۰، ۹۱۱، ۹۱۲، ۹۱۳، ۹۱۴، ۹۱۵، ۹۱۶، ۹۱۷، ۹۱۸، ۹۱۹، ۹۲۰، ۹۲۱، ۹۲۲، ۹۲۳، ۹۲۴، ۹۲۵، ۹۲۶، ۹۲۷، ۹۲۸، ۹۲۹، ۹۳۰، ۹۳۱، ۹۳۲، ۹۳۳، ۹۳۴، ۹۳۵، ۹۳۶، ۹۳۷، ۹۳۸، ۹۳۹، ۹۴۰، ۹۴۱، ۹۴۲، ۹۴۳، ۹۴۴، ۹۴۵، ۹۴۶، ۹۴۷، ۹۴۸، ۹۴۹، ۹۵۰، ۹۵۱، ۹۵۲، ۹۵۳، ۹۵۴، ۹۵۵، ۹۵۶، ۹۵۷، ۹۵۸، ۹۵۹، ۹۶۰، ۹۶۱، ۹۶۲، ۹۶۳، ۹۶۴، ۹۶۵، ۹۶۶، ۹۶۷، ۹۶۸، ۹۶۹، ۹۷۰، ۹۷۱، ۹۷۲، ۹۷۳، ۹۷۴، ۹۷۵، ۹۷۶، ۹۷۷، ۹۷۸، ۹۷۹، ۹۸۰، ۹۸۱، ۹۸۲، ۹۸۳، ۹۸۴، ۹۸۵، ۹۸۶، ۹۸۷، ۹۸۸، ۹۸۹، ۹۹۰، ۹۹۱، ۹۹۲، ۹۹۳، ۹۹۴، ۹۹۵، ۹۹۶، ۹۹۷، ۹۹۸، ۹۹۹، ۱۰۰۰، ۱۰۰۱، ۱۰۰۲، ۱۰۰۳، ۱۰۰۴، ۱۰۰۵، ۱۰۰۶، ۱۰۰۷، ۱۰۰۸، ۱۰۰۹، ۱۰۱۰، ۱۰۱۱، ۱۰۱۲، ۱۰۱۳، ۱۰۱۴، ۱۰۱۵، ۱۰۱۶، ۱۰۱۷، ۱۰۱۸، ۱۰۱۹، ۱۰۲۰، ۱۰۲۱، ۱۰۲۲، ۱۰۲۳، ۱۰۲۴، ۱۰۲۵، ۱۰۲۶، ۱۰۲۷، ۱۰۲۸، ۱۰۲۹، ۱۰۳۰، ۱۰۳۱، ۱۰۳۲، ۱۰۳۳، ۱۰۳۴، ۱۰۳۵، ۱۰۳۶، ۱۰۳۷، ۱۰۳۸، ۱۰۳۹، ۱۰۴۰، ۱۰۴۱، ۱۰۴۲، ۱۰۴۳، ۱۰۴۴، ۱۰۴۵، ۱۰۴۶، ۱۰۴۷، ۱۰۴۸، ۱۰۴۹، ۱۰۵۰، ۱۰۵۱، ۱۰۵۲، ۱۰۵۳، ۱۰۵۴، ۱۰۵۵، ۱۰۵۶، ۱۰۵۷، ۱۰۵۸، ۱۰۵۹، ۱۰۶۰، ۱۰۶۱، ۱۰۶۲، ۱۰۶۳، ۱۰۶۴، ۱۰۶۵، ۱۰۶۶، ۱۰۶۷، ۱۰۶۸، ۱۰۶۹، ۱۰۷۰، ۱۰۷۱، ۱۰۷